

Nro 12.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAN
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak 10-dik napján 1795.
esztendőben.*

*Békesség — Háború — mind kettő egy forma
nehézségü a' mérő serpenyöben.*

A' békesség kellemetes isten aszszonyának tem-
ploma *Basileában*, Helvétziának nevezetes
városában vagyon felnyitva. — Oda gyűltek
Austriából, Prussiából, Hollandiából, a' Német
Birodalomból, és Fr. Országból az áldozó papok
— készírik a' tömjént — talám az áldozatra va-
ló állatot is — tsak a' jövődő idő mutathattya
meg, mellyiknek áldozattya lészzen legkedvesebb
ott vagyon. — *Barthelemy* úr, a' Fr. republi-
kának oda küldött követje. Mihelyt egy bizonyos
tárgyról vagyon a' szent zsinatban a' szó, min-

gyárt avval menti magát, hogy ő neki semmi instructiója nintsen az iránt a' Convent által adat-
tatva, és így, minekelötte jó vagy rossz választ
adna reá, Párisba küldi a' kérdést, azt is pedig
nem a' *Tolegrafuson*, mivel a' békességről való
tractára nézve semmi olytán alkotmányt nem
készített még *Chappé* úr — Következésképen mig
Párisba, 's onnan vissza megyen a' sebes fűtó,
el telik az idő — bellyebb bellyebb nyomúl az
északi Fr. armádia Hollandiába, a' hol már is
annak szivébe Amsterdamba bé ment.

Egy Basiléai nevezetes vendéglő házban, ho-
lott naponként sok vendégek szoktak öszve gyül-
leni, enni, innya, beszélgetni, és magokat mú-
latni, azt mondja vala *Jan. 18. ikán* egy patrióta
módon gondolkozó Frantzia: Mi, *úgymond*, Hol-
landiában fogjuk a' mi Amérikai el vesztett szige-
teinket vissza nyerni. — Egy másik: *Talán Talán*
azt felelte negédes beszédére. Nem *talán*, felel
a' Frantzia hanem bizonyossan, és kétszer 24
óra alatt tapasztalni fogod beszédemnek igazságát
— Úgy is történt a' dolog — igazat szóllott a'
Frantzia.

Azt írja a' Basiléai correspondensünk, hogy
az oda gyült békesség szerző követek minden dol-
gaikat titkollyák — hogy *Jan. 17. ikén* dél előtt
három óránál tovább, este pedig 9 órától fogva
éjfél után két óráig vólt egy követ *Barthelemy*
úrnál, de hová való követ, maga a' levelezőnk
se tudja mondani — némelleyek *Hollandiai* — má-
sok *Berlini* — mások *Bétsi* — mások ismét *Pé-
tersburgi* követnek lenni gondollyák. — Az utól-
sóról való vélekedés leg kevesebb hitelt láttatik
érdemelni — — Akármint titkoltassék a' dolog,
előbb — később — világosságra kell annak jön-
ni. — *Basiléában* azt beszéllik, hogy vala-
miképen egy udvari követ ottan titkosan trac-
tál, hasonló módon tselekszenek a' *Madritti*
és *Turini* udvaroknak követjeik másutt — —
de hol legyen ez a' másutt, sem magok nem tud-

hattyák, sem másoknak meg nem mondhatták bizonyosan.

A' Genevai respublikában történt revolúciónak kezdetétől fogva, igen sok tehetős lakosok, Fabrikánsok és híres mester emberek költöztenek ki hazájokból. — A' városba magába vivő *Neus* nevű út, melly ennekelötte dugva vólt a' sok fényes kotsikkal, már most pulztán áll, és allig lehet egy két gyalog embet azon látni. — Valamint Frantzia Országban, úgy itten is kevés becsüllete vagyon már most a' *Sanscoulottismusnak* — Az oda küldetett Fr. követ *Deportes* igen fényes udvart tart, de azomban tsendessen viseli magát. A' Bernai kórmány szék meg nem engedte az Anglus verbuáló tiszteknek, hogy *Lausannaban* verbuállyanak — Egy Bernai lakost, a' ki 90000 livrára való hamis assignatákat készített, keményen meg büntette. — Egy *Erlach* nevű Tudósnak munkáját, mellyben a' hadakozásnak további folytatására serkengette a' szövetséges fejedelmeket, egy átallyában meg tiltotta.

Hadi Történetek.

A' Frantzia északi ármádiának Hollandiába lett bé meneteléről, és az ott lévő hadi környülállásokról, *Gr. Walvoden* Hannoveránus Generálisnak, a' ki most *Daventriában* a' Transysalinai tartománynak nevezetes városában vagyon, tudósítása után, azt írja *Jan. 25-ikén Gr. Clerfayt* hadi Tármeister, hogy minekelötte *Amsterdámhoz* közelítettének volna a' Frantziák, az ott lakó Hollandus patrióták, a' kik t. i. az Amériikai revolútiótól fogva szüntelen fújtak a' követ az *Oránia* felséges ház ellen, és a' kik 1787 ik eszendőben az ellen fel is támadtak, hanem a' Hollandiába küldetett Prussus seregek által, minden vérontás nélkül meg zaboláztattak, újabb zenebonát indítottak, a' városnak polgári előjáróit hivatalyaiktól meg fosztották, helyettek magok-

hoz hasonló indulatú és gondolkozású tisztviselőket választottak, és *Pichegru* Generál eleibe küldött követjeik által magok hívták oda bé ötet, bátor darab ideig védelmezhetnék volna is magokat, ha akarták volna. Más Hollandiai városok is követték az *Amsterdamiaknak* példáját, és a' mint *Gr. Walvoden Gr. Clerfaytnak* írta, követni fogják még azok is, a' mellyekben még most is *Anglus*, *Hannoveránus*, és *Hassus* seregek vannak.

Továbbá azt is jelenti *Gr. Clerfayt*, *Gr. Walvodennek* tudósítása után, hogy a' Hollandiai revolutió nagy nyughatatlanság közt ment végbe; hogy a' Hollandiai patriótáknak fel tételek szerint, a' több Belgiomi tartományokra is ki fog az terjesztetni, a' mellyek hogyha velek ellenkéne, készek azt a' Frantzia fegyvernek segítségével által is végbe vinni; hogy a' Hollandiai helytartó Fejedelem az örökös hertzeggel együtt le mondottak hivatalyaikról, és *Emdembe*, a' Prussiai koronához tartozó napkeleti *Frisiának* fő és anya városába mentenek, és hogy *Gr. Walvoden* is, *Jan. 26 ikán Davenportból Lochembe Zutfaniának* városába tette által fő kvártélyát.

Az itten fel jegyzett dolgokról, ilyen módon ír továbbá a' Bétsi diarium, más közönséges leveleknek vezérlések után. — *Jan. 18-ikán*, a' midőn már tsak két mé földnire voltak volna a' Frantziák *Amsterdamtól*, az oda való polgárság meg izente a' magistratusnak, hogy bútsúzzon el hivatalyától, adja fel magát, különben erőszakosan fog vele banni. — Dél után, a' városnak comendansától *Gollowkin* től fel kérte azt a' Frantzia vezér a' Fr. republikának nevében, a' midőn mingyárt eleibe ment a' fel fegyverkezet polgárság.

Pichegru Generálnak plánuma a' volt, hogy a' Hollandiai ármádiát el szakalzhassa az Ausztriai, Anglus és Hannoveránus seregektől, erre való nézve szüntelen bolfszantatta az Orániai örö-

kös hertzeg corpussát a' Frantzia ármádiának bal szárnya által, és minekutánna a' Dordrecht baltallia után *Heusdent* és *Gertruydenburgot* el foglálta, és *Gorcumból Schonhovenben* által ment volna a' Hollandiai ármádia, úgy el vólt a' segítő seregektől választatva, hogy tellyességgel nem védelmezhetette *Utrechtet*.

Arnheimnak és *Amersfortnak* el vétele után az egyesült seregeket is ki nyomták a' Hollandiai tartományokból, a' Hollandiai seregeknek maradványát körül kerítették, a' helytartó Fejedelemnek familiája előtt minden utakat el zártak, a' Hollandiai respublikának lelkét *Amsterdamot* óltalmazhatatlan állapotba helyhezítették, és annyira el rettentették a' föld népét, hogy az még csak nem is tudott maga védelmezéséről gondolkodni, mellyet látván az *Utrecht* és *Hollandiai* tartományoknak előjárói, kéntelenek vóltak a' két rész közt a' kissebbet választani, t. i. a' Fr. Generálshoz küldött biztosaik által magokat fel adni.

Könnyen lehet képzelní, minémű félelem, nyughatatlanság, és szorongattatások közzé helyhezítettetett legyen ezen szomorú környülállások közt a' helytartó Fejedelemnek familiája. A' két hertzeg aszszony oda hagyván Hágát *Soestdykbe*, az *Utrecht* tartományba lévő hertzegi múlató várba akartak utazni, hanem értésekre esvén útjokban, hogy a' Grépi lineán lehetetlen legyen az ellenség miatt által menni, *Scevelingenbe* mentek, olly fel tétellel, hogy az ott lévő Angliai fregattán Londonba futhassanak, de itt sem boldogúlhattak, mivel a' tengerben lévő nagy jég miatt se ide se tova nem repülhetett a' hajó. És így kéntelenek vóltak Hágába visszát térni. — Mint legyen már most dolgok? hová lettek? — fogságba estek é, vagy ki menekedhettek a' Frantziák körme közül, arról egy átallyában halgat az írás.

Zwollából Transysallaniának igen szép és gazdag városából ezeket írja egy valaki *Jan. 22 ikén*: Utrechtbe úgymond 2000 főből álló Frantzia sereg, mellynek avantgárdája Hollandiai patriótákból állott, ment bé *Jan. 17 ikén*. Onnan egyenesen *Amsterdám* felé vették útjokat, már más nap este a' köröl belől fekvő falukba érkezett a' Fr. cavalléria. — *Jan. 19 ikén* mentek bé a' városba, holott rendkívül való örömmel fogadták őket a' patrióták, azon estetsak nem minden házak megvóltak világosítatva. — Örömet alsó Saxóniába küldötte volna a' helytartó fejedelem maga familiáját; de már akkor minden utak úgy elvóltak záratva, hogy sem a' szárazon, sem a' vizen nem lehetett vezedelem nélkül utazni. Melly miatt felettébb való zúrzavar vólt *Hágában*, nem lévén más mód, hanem hogy az ellenség discretiójára bizzák önnön magokat. — Az ott lévő ministerek, néhány napokkal annakelőtte onnan ki mentek, és bátorságosabb helyre vonták magokat. Minden Hollandiai városok, a' hol csak a' hadakozásnak piatza vólt, felettébb boszszonkodnak a' tolvajkodó Anglus katonákra, a' kik sok helyeken, igen sok kárt okoztak a' lakosoknak. —

Az azokból ki költözött egyesült seregek a' Német birodalomba, nevezetesen a' *Münsteri* és *Osnabrügi* püspökségekbe, és a' Hannoverai tartományokba vonták magokat, ott akarják magokat ki pihenni, és cordont vonni az ellenség tovább menetelének meg akadályoztatására. — Valamint ezeknek, úgy a' Frantzia ármádiának is szüksége vagyon a' téli nyugodalomra. — *Amsterdámban*, mellynek el foglaltatásáért egyetlen egy fegyvert sem lött ki az ellenség, már is sokan meg fogattattak az Orániai ház barátai közül, így fog lenni a' többi városokban is a' dolog. Kiváltképen való módon örülnek azok a' Hollandus patrióták, a' kik ennekelötte a' Frantzia ármádiánál tette nek szolgálatot.

A' Frantzia ármádia és *Amsterdám* városa közt kötött capitulatió, következő czikkelyek.

ből mondatik állani: 1.) Az egész Orániai ház mennyen ki a' Hollandiai respublikának földjéről, még pedig oda, a' hova annak tettzeni fog. 2.) Leg ottan 10. millió aranyat fizessen a' Hollandiai respublika a' Frantziáknak. 3.) 40 hadakozó hajót állíttson ki annak szolgálattýára, mellyek közt a' leg kissebb 20, a' leg nagyobb pedig 40 ágyús legyen. 4.) Minden Hollandiai erősségek és várak adatassanak által a' Fr. ármádiának. 5.) Az Amsterdami régi magistratus fosztatasson meg hivatallyától, és más állíttasson helyére, mellynek előülője és igazgatója *Daendels* Generális legyen. 6.) Maga a' Hollandia respublika határozza meg jövendöbéli igazgatásának formáját. 7.) *Daendel* Generális legyen *Amsterdám*nak kormányozója. — Itten fegyvert fogni, és magokat a' Frantziákkal öszve kaptsolni akarták a' városi pölgárok, de nemtsak nem nyerhettek arra engedelmet, söt halálos büntetés alatt meg tiltatott nékiek a' zenebonálkodás.

A' *Jan. 26* ik napján költ Hamburgi közönséges levél így szöll a' Frigyes Belgyiomnak jelenvaló kúrnyülállásairól: „*Amsterdám*ban tökéletes tsendesség vagyon, mind a' pölgárok, mind a' Frantziák békességesen viselik magokat. Az Orániai uralkodó hertzeg, nemtsak helytartói, hanem egyfzersminden pölgári és hadi hivatallyától is bútsút vett, és *Jan. 19* ikén ki költözött *Hágából*. — Az isteni tiszteletnek szabados folyásáért, a' magános jussoknak, és birtokosságnak bátorságáért, nem küiömben a' Hollandiai respublikának másoktól való nem függéséért jót állottanak a' Frantziák. — A' régi igazgatásnak formája egyfzeriben el töröltetett *Amsterdám*ban, 's helyette egy revolucionális commissió állíttatott fel a' Frantziák által. A' szabadságnak fája számtalan sokságnak jelenlétében, fel állítatott. *Ez ám ez a' fa, a' mellyel együtt a' Belgáknak szabadságok is el fog száradni.*

Jan. 10 ikán egy proclamatiót tétettek, *Gillet, Bellegarde, Lucoste, Joubert* és *Portier* Fr.

nemzeti képviselők *Amsterdamban*, és a' több elfoglaltatott Hollandiai városokban közönségesse, a' mellyben elsőben is martzongó szókkal illetik a' helytartó fejedelmet, és annak familiáját, annakutánna ekként hizekednek a' Belgáknak: "Nem azért jöttünk, *úgymond*, hozzátok, hogy titeket a' szolgálatnak járma alá vessünk, mindenkor méltó tekintetben fogja a' Frantzia nemzet a' ti szabadságtokat tartani. A' köztetek lévő Frantzia seregek (mellyeknek számát egy közönséges levél 70 ezer emberre teszi) mindenkor kemény hadi fenyték alatt lesznek. Mind személyeitek, mind örökségtek bátorságban fog tartatni. — Az isteni tiszteletet senki nem fogja háborgatni — törvényeitek, szokásaitok és jussaitok sértetlenül meg hagyattatnak. Magára a' Belga nemzetre bizattatik igazgatása formájának megváltoztatása, és meg jobbitatása 's a' t. *Fistula dulce canit volucrum dum decipit auceps*. Mind ezeket könnyen meg ígérhettek 10 millióm hollandus aranyért, hanem bé fogják é tett ígéreteiket teljesíteni, már a' más kérdés, nem mi, hanem a' jövő idő fog arra feleletet adni.

Hallyuk, miként okoskodnak a' Párisiak Hollandiának jövődöbéli állapotjáról: „Az ide jött Hollandus követek, *úgymond*, már vóltak a' köz jóra ügyelő Commissiónak tagjai előtt audien-tián — miként fog követségek vétetödni, nem tudatik — egyedül a' Hollandiai tartományokba menendö Fr. északi ármádiától jövődö hirektől fog függeni, mellyek hogyha kellemetesek lejéndenek, a' minthogy tellyes reménységünk vagyon azokhoz, keveset, vagy épen semmit sem fognak nyerni a' Hollandus követek, a' kik nem a' Belgák, hanem a' helytartó fejedelem képében jötte- nek hozzánk. Hogyha Hollandiába bé nyomúlhatnak gyözüdelmes seregeink, bizonyossan meg fog ottan az igazgatásnak formája változni, mely- lyet régtől fogva ohajtanak a' Belga patrióták — Itten sok beszéd vagyon a' frigyos Belgákkal köt- tetendö frigyról, mellynek fő tze'llya az, hogy

ölzve kaptsolt erővel mehessenek seregeink Anglia ellen.

Ugyan ez a' Hamburgi közönséges levél tudósít bennünket arról is, hogy a' Hollandiai helytartó fejedelem familiástól együtt szánkára ült, és alsó Saxóniába futott a' tengernek jeges hátán. A' Hollandiai ármádiának maradványa egészlen körül lévén kerítetve a' Frantziák által, kénthelemből által ment hozzájuk.

Német Birodalom.

Albert Saxóniai Kir. hertzeg azt írja *Jan. 30. ikán*, hogy *Strafsburg* környékén nagyon szaporodig az ellenségnek száma, és hogy néhány napokkal annak ellötte a' *Kehl* alatt álló forpostokra is ki ütöttek, de szeretsétlenek vóltak.

A' Palatinátusi V. Fejedelem, igen szép dicsérő levelet küldött a' *Manheimi* lakosokhoz, a' kik igen bátran és híven viselték magokat a' város ostromoltatása alatt. Mind ezeknek, mind egyéb jobbágyainak, a' kik ezen veszedelmes háború alatt meg károsítottak, könnyebbítést, és segítséget ígért.

A' Koblentzi municipalitas, az az, polgári magistrátus, 200 ezer forintot vett fel költsön, a' városra vettetett satznak ki fizetésére. Innen iratik az is, hogy felettébb haragusznak a' Frantziák az Anglusokra.

Eggy Frankfurti levélből im ezeket olvassuk: Egy *Rénus* melléki iskola mester, a' ki nagyon bé szinlette magát a' Frantziáknál, és egynehány hólnapokig hivatalban vólt a' Frantzia tábori szekereknél, következésképen gyakorta utazott a' *Rénus*, *Mósel* és *Nahe* vizei közt fekvő városokban és helységekben, töllök végtére el szökvén, ekként festi le a' Frantziákat: „A' múlt Octoberben, a' midön t. i. a' *Rénus* partyához nyomúltak, igen kemény hadi fenýiteket tartottak, a' leg kissebb tolvajságot is halállal büntetették

meg. — Minden városokban és helységeekben elszedték a' fegyvert, a' gyümölcs termő fákat, és a' szőlő hegyeket tellyességgel nem szabad volt bántani. Novemb. végéig leg kissebb híre sem volt ugyan a' requisitiónak, még is mindazáltal minden lovak elszedettek a' lakosoktól, és rész szerént a' cavallériának, ártilleriának, és tábori szekereknek adattak, rész szerént pedig Fr. Országba küldettek, úgy hogy, azon helységeekben egyetlen egy lovat se hagytanak. — *Dec. 16 ikán* kezdetett el, a' Párisi Conventnek parantsolattya a' requisitio, és már ekkor minden vagyonok felirattatott, és a' Fr. respublica számára hagyattatott a' lakosoknak. Minden birák, és magistrátusok tartoztak a' helységeikben lévő szarvas marhának, sertésnek, juhnak, szénának, szalmának, zabnak, gabonának és bornak számát feljegyezni, és általadni a' Frantzia Commissariusnak. *Dec. 22 ikán* minden barmot az arra rendeltetett istállókba kellett vinni, a' kinek 2, 5, 10 tehene volt, egynél több nem hagyatott birtokába, és azt sem szabad volt nékie eladni. Egy pár ökörnél több meg nem hagyattatott a' gazdának, azokkal is pedig szolgálatot tenni tartozott. A' gabonát tárházakba kellett bé vinni, a' boros hordókra a' Fr. respublicának petsétje nyomatott, és kinek kinek tsak annyi hagyatott birtokába, a' mennyi elegendő háza népének táplálására. — A' tavaszi vetésre való gabonát is elvették a' Fr. Commissariusok, arra kötelezvé magokat, hogy tavaszszal kinek kinek annyit fognának adni, a' mennyi a' vetésre szükséges lészén. — A' mint beszédekből észre lehetett venni, azon esetre, ha onnan hátrább veretnek, a' tavaszi vetésre való magot is elviszik magokkal.

A' Frantzia Commissariusoktól kellett a' mézárosoknak marhát, a' mólnároknak és kenyér sütőknek lisztet, és a' kórtsmárosoknak készpénzen bort venni. — Az assignatáknak elvételére az el múlt esztendőben senki sem kényszerített, hanem Januariusnak kezdetétől fogva már

másképen folynak a' dolgok. Minden városokban és helységekben le tétetnek a' tífztviselők, 's municipalitások rendeltetnek helyettek, még pedig a' Frantzia módon gondolkozók közül, már most az assignatákat is el kell venni az adásban és vevésben, a' honnyaikból ki költözött lakosoknak örökségeik és hátra hagyott jószágaik, minden maradékjaikra való tekintet nélkül, kótya vetyére tétetnek, 's eladattatnak — a' kik az emigránsoknak adóssak, tartoznak kemény büntetés alatt bé jelenteni, és vagy mingyárt ki fizetni a' Fr. Commissáriusoknak az adósságot, vagy ha ki nem fizethetik, házok, 's jószágok el vétetik töllök, 's el adatik. A' melly házat el adni nem lehet, annak az árát a' közönség tartozik le fizetni. — Igy bánnak a' földes uraságnak, papaságnak, és nemességnek jószágaikkal is. Az emigránsoknak házi butorjaik is kótya vetyére hányatnak, mellyek ha el kelnek jó a' jó, ha pedig el nem kelnek, az alább valók öfzve töretvén tűzre rakatnak, a' beisebbek pedig Fr. Országba küldetnek.

A' gazdag és közép rendű lakosoknak házaikban is mindeneiket fel jegyeztetnek, a' vasat, ónt, rezet, requisitió alá vetik, de még most hozzá nem nyúlnak. *Provisorie*, az az, olly esetre, hogy az általok el foglaltatott tartományokból ki üzettetnének a' Frantziák, tsaknem minden városokra nagy sattsot vetettek, mint p. o. a' *Hundsrucken*i tartományban *Kirchbergre* 70000; *Simmerre* 96000; *Cretznachra* 109000; *Bingenre* 140000; *Alzejra* 116000; *Oppenheimra* 110000 forintot; egy szóval, a' leg alább való helységre is 5, 6, 10, 15, 20. forintot. E' mellett még előre ki nézték, és fel jegyztették azokat a' tehetős gazdákat, a' kiket, hogyha onnan ki üzettetnének, magokkal együtt zálogúl el vihesse nek. — A' szükség, nyomorúság naponként mind jobban jobban nevededik — a' nyavalyák, kiváltképen a' petéts, rodhaztó hideg, 's ezekhez hasonlók el hatalmaznak, nem is tsuda, mivel mind

a' közönséges, mind a' magános házak dugva vagynak beteg Frantziákkal. — Orvosságot kapni tellyes lehetetlen, a' mi van is, requisitióba vetetett, minden agybélieket a' beteg házakba, és a' forpostoknak kellett adni a' szegény lakosoknak, a' kinek két ágya vólt, egyikét a' katonára alá kellett adni 's a' t.

„Még most mindenütt szabad folyamattya vagon az isteni tiszteletnek, hanem minden arany és ezüst edények ki vétetnek a' templomokból, még eddig a' harangok is meg hagyattak a' tornyokban. — Sót igen ritkán és nehezen lehet kapni, a' fűszerzám igen ritka, szűkebb a' kaffé, leg szűkebb a' nád méz. Mint az öfzfzeli legyek, úgy hullanak, a' Fr. katonák, 10, 15, 20-at is egy gödörbe hánynak a' *Rénus*, *Mósel* és *Nahé* folyóvizek mellett éppen nem bajoskodnak a' sir avagy gödör asással, hanem köveket kötvén a' megholt testekre, a' vízbe vetik. — Mindnyájánvak engedelmességgel viseltetnek a' Párisi Convent iránt, az ez által ki adattatott parantsolatokat úgy nézik, mintha az égből szállottanak vólna azok alá. — Magok meg vallyák, hogy több bajok vagon nékiek a' Vendei rojalistákkal, mint akármelley hatalmas ellenségeikkel.“

Frantzia Ország.

A' Párisi magános levelek jelentik, hogy nem idegen ugyan a' Convent a' szövetséges fejedelmekkel, való békesség szerzéstől, hanem olly dolgokat kíván, a' mellyben nehezen lehet Német Birodalomnak meg nyugodni. —

Richard a' köz Jóra ügyelő Commissiónak egyik tagja arról tudósította *Jan. 24 ikán* tartatott gyűllésben a' Conventet, hogy erős lépéseket télsen Hollandiában az északi Fr. ármádia; hogy *Pihegrü* Generál által rontotta a' *Grépi* erős lineát, melly által szabad útat tsinált magának az *Utrachti* tartományba való bé menetelre; hogy 80 ágyút, és 20 munitiós szekeret foglalt el ab-

ban; hogy a' felettébb való sietség miatt, minden betegeit hátra hagyta és a' Frantzia nemes indulatra bizta az ellenség 's a' t.

Egy Párisi közönséges levélben ezen nevezetes dolgokat olvassuk: „Végtére a' Conventben is szó volt a' békességről — ezen örvendetes hirt hozó póstának örünek a' hazának igaz barátjai, annak ellenségei pedig tsikorgattyák fogaikat, legkissebbet sem akarván a' békességről tudni, hanem ennekutánna is vérbe mártogatni kezeiket — Nem meszize vagyon a' békesség — taian 10 napok alatt, Prussia, Hollandia és a' Német Birodalom is meg fogják a' Fr. respublikának valóságot, és mástól nem függéset esmérni. — Polgárok kapsollyuk egybe magunkat, nyújtsunk egymásnak atyafiságos kezeket. — legyünk a' Conventnek segítségére, a' melly bennünket a' legkégyetlenebb forgó szelek közt is azon célra vezet, a' mellyre régtől fogva törekedünk, t. i. a' szabadságra, igazságra és a' nyugalomra.

Azon egyesült Commissiók, a' mellyeknek szoros megfontolására bizta a' Convent, mit kelylyen a' Tempeli fogságban lévő királyi maradékokkal mivelní, ki kell e' az Országból küldeni, vagy még tovább is ott meg tartani? azt a' jelentést tettek *Jan. 21-ikén* tartatott gyűllésben, hogy sokkal veszedelmesebb dolog volna azokat ki küldeni, mint meg tartani, melly tanáts a' Convent által is helybe hagyattatott.

Nem kevesen találtatnak Párisban, sőt még a' Convent tagjai közt is olyanok, a' kiknek semmi hajlandóságok nintsen a' Hollandiai respublikával való meg békéllésre, mind addig, mig ottan is meg változtatik a' régi constitutió, és a' hely tartó fejedelem Német Országi birodalmába vizsgálva küldetik. E' tárgyról így szól egy Párisi közönséges levél: “Nem azért hadakozik, *úgymond*, a' Fr. respublika a' Belgák ellen, mivel helytartó Fejedelmek vagyon, hanem hogy másoktól való függetlenségét erős fundamentom-

ra állítsa, kevés, vagy éppen semmi gondja ennek arra minémű igazgatásnak formája vagyon, e' vagy ama szomszéd tartományban. A' múlt hólnapnak 18 *ikán* egy *Morin Péter* varga nevű fogattatott meg Párisban egy bor kórtsma háznál, a' ki a' Convent tagjait gaz semmire kelő, és paniperda embereknek lenni nevezte, és hogy egy olly emberre kellene az Ország kórmányát bizni a' kinek több esze, 's jobb szíve volna, mint amazoknak. Midőn meg fogattatott volna, által szúrta el árulóját, örült hogy azt mivelhette, és utóllýára is annak hólt testére pökött. Ez a' történet nem kis figyelmetességet okozott a' Convent tagjaiban, sokan zúgolódtak a' Jakobinusok ellen, a' kiknek klubjok bé vagyon ugyan záratatva, és még is fegyvert viselnek kezeikben. A' Thionvillei *Merlin* így szóllott ezen alkalmatossággal: „*Jól vagyon, mutassuk meg magunkat a' nemzethez érdemeseknek lenni, egyik kezünkkel írjuk neveinket a' békesség alá, hogy ekképen élhessen a' nemzet győzedelmének gyümöltsevel; másik kezünkkel pedig tépjük széllyel a' gonosz tévöket.*“

Egy *Vendei* alszszony azért sententziáztatott vala halálra, mivel a' Rojalisták után ment: minekutánna mindazáltal meg bizonyítatott volna az egynehány tanúk által, hogy ő sebbe esett férjére akarván gondot viselni, követte ötet; és hogy 600 patrióta kantonát meg mentett a' veszedelemtől, a' Conventnek kegyelméből fel szabadítatott a' halálos sententia alól. Ugyan ekkor azt végzette a' Convent, hogy minden partossággal vádoltattak botsátassanak szabadon, és a' kik számkivetésre büntettettek, térjenek visszha házájokba.

A' fellyebb említett Párisi varga el árulójának *Olivier* asztalosnak özvegye 1200 livrát nyert a' Conventől, és egy rendbe tétettek mind maga, mind gyermekei a' hadban el esett katonáknak özvegyeivel és árváival, a' kik mindnyájan kegyelem kenyeret vesznek a' nemzeti kaszszából. — Továbba azt végzette a' Convent, hogy azok.

nak a' szegény embereknek, a' kik szükségtől kényszerítetvén, vagy köntöseiket, vagy pedig ágybelieket a' nemzeti zálog házba vitték, hogyha az azokért adatott summa 100 livrán felül nintsen, engedtesse el nékik, és adatasson vizsza zálogba vetett jószágok. — Egy *Coupigni* nevű tagja a' Conventnek, azt javasolta, hogy minden halálos büntetés töröltessen el a' respublikában, és hogy nemtsak Párisban, hanem mindenütt rontassanak öszve a' guillotinék. E' miatt nagy lármá esett a' gyűlés palotájában, kevesen vóltak, a' kik vele egy értelemben lettek vólna. *Tallien* leg inkább ki költ *Coupigni* ellen, és azzal vádolta őtet, hogy az által azokat a' Convent régibb tagjait akarja a' haláltól meg menteni, a' kik haza árulásban találtattak, és most fogságban ülnek. Mások sem javaslották azt még most, és a' Convent is el mellőzte e' tárgyat.

B é c s.

Felséges Urunknak Austriai Belgiomból lett szerentsés haza jövedeleért, a' múlt Aug. 12 ikén közönséges áhétatosság, és prédikátzió tartatott a' Sz. István templomában. Az az akkor gyűjtetett alamisna, és ezen predikátziónak el adattatásából gyűjtetett pénz 2739 forintra és 31 krajtzárrament, melly a' Bétsi polgároknak kívánsága szerént azok közt a' szegény alszonyok közt osztattott fel, a' kiknek férjeik vagy az ellenség előtt el hüllottak, vagy tábori nyavalyákban meghóltak, vagy pedig fogságba estek. De tsak azokból a' regementekből, a' mellyeknek alsó Austriában vagyon a' cantonjok. E' szerént három rendre osztattak fel ezek az ügye fogyott özvegyek. Az első rendbelieknek, a' kiknek t. i. semmi gyermekek nintsen, 35 for. és 7 xr. adattatott; a' második rendbelieknek a' kiknek tsak egy gyermekek vagyon, 44. for 8. kr.; a' harmad rendbelieknek 53 for. 8 kr. Utóllýára azoknak a' katona gyermekeknek, a' kiknek anyjaikról nem tudatik,

életben vagynak é, vagy meg hóltak, 35 for. 7 kr. rendeltetett. — Mi módon osztatott legyen ez az alamisna pénz, másíszor meg fogjuk írni.

Tudománybeli Tűdősítés.

A' múlt esztendei Magy. Kurirnak, *Novemb.* 18-ik napján költ 41-ik darabjában hirdettük ki Tiszt. P. *Stankovachi Leopold* úrnak, a' Sz. Ferentz szorossabb rendén lévő Bóldog Alsószony Provinciája szerzetes fiának, elő fizetésre ki adattatandó prédikációit. Az előfizetésnek ideje, e' mostan folyó hólnapnak első napjáig tartott. — A' kik tehát az azokra elő fizetett pénzt bé szedték; ne sajnállyák azt, az előfizető uraknak érdemes neveikkel együtt *Szombathelyre, Siess János* könyvnyomtató úrhoz küldeni, hogy ekképen meg ítélhesse a' ki adó, ki nyomtattassa a' ezen munkát, avagy nem? mivel, hogyha elegendő előfizetők nem leendőnek, kéntelen lészzen azt félbe hagyni.

Lengyel Ország.

A' Warsóviai Orosz commendáns, Generál *Bukshewden* a' múlt *Dec. 17-ikén* egy Császári parantsolatot hirdettetett ki, melly lzerént mindenek, a' kik vagy adólsai az Ország kaszszájának, vagy a' közönseges pénzek gondviselése reájok volt bizva, tartoznak arról számot adni. — Az előbbi ura kodás alatt adatott ajándékokat és pensiókat is visszsa kell fizetni. Ezeknek végbevételére egy különös Commissió vagyon rendeltetve, melly a' múlt hólnapnak 2-ikán kezdette el maga üléseit.